

NATAŠA
TURKALJ

Moc
ŽENE

■ Laguna ■

Naslov originala

Nataša Turkalj

MOĆ ŽENE

Copyright © Nataša Turkalj 2024

Copyright© © 2024 ovog izdanja, LAGUNA

Moč
ŽENE

1.

Tavanica mi je poslednjih nekoliko godina omiljeno mesto u koje gledam. Svako veče i ujutro kad se budim gledam u tu tavanicu. Poznajem na njoj svaku crtu, tačku, ama baš sve znam o toj tavanici.

Umorna sam od tavanice i od ovakvog buđenja. Imam 32 godine i nemam ama baš nikog svog. Odbijam bilo kakvo zbližavanje pa tako u stanu nemam ni mačku koju ću makar da nahranim kad se kasno vratim s posla. Spavam, jedem, radim; to su jedine aktivnosti kojima se bavim.

Gledam se u ogledalo i vidim u njemu neki androgini lik, više nisam ni žensko. Da nemam tu dugu plavu kosu smotanu u rep i da se preko tvrde košulje nekad ne naziru grudi, sigurna sam da bi me zamenili za nekog dečaka. S obzirom na to da nisam naročito visoka, a i lagana sam kao pero, većina misli da sam dečak koji ide u srednju školu, a ne ja – Helena, sjajna i blistava. Dobila sam ime po najlepšoj ženi na svetu jer je moja mama to smatrala vrlo prikladnim kad me je ugledala. Sećam se kad mi je kao detetu govorila: „Helena, ti ćeš zaista biti najlepša žena na svetu jer će te tvoje plave oči i svileni plava kosa ostavljati mnoge bez daha!“

Tata se uvek slagao s mamom, uvek me milovao i govorio da ću biti prava devojčica, prekrasna i dobra. I bila sam, ali više ne želim da razmišljam o toj devojčici, ne želim da razmišljam o prošlosti i ljudima iz nje jer za mene je to previše bolno i bilo kakvo sećanje smeta mi u mom poslu koji je jedini bitan.

Nakon jutarnje higijene obučem svoje standardne crne pantalone, belu košulju i sako. Smotam tu dugu kosu u punđu, obujem cipele, uzmem ključeve i izađem iz stana. Kad uđem u auto prvo poprskam kabinu mirisom koji mi stoji zataknut u vratima. Ne podnosim nikakve loše, ustajale mirise ili bilo kakav smrad. Jedino što mi je ostalo od prave žene jeste korišćenje parfema. Koristim isključivo najbolje parfeme jer od njih sve oko mene miriše. Kad bi psihijatri istraživali koju dijagnozu imam, verovatno bi ih našli nekoliko. Znam da u jednom od onih izveštaja nakon smrti roditelja pišu i objašnjenja, ali nikad nisam želela da se potrudim da ih pročitam.

Stala sam ispred *Maksa* sa sva četiri upaljena žmigavca da uzmem svoju dozu kofeina, kao i svako jutro. To je naš lokal u kraju, a ima posebnu 100 posto *arabika* kafu koju obožavam. Obavezno dupla s mlekom, bez šećera. Čim bih se pojavila na vratima znali su da je vreme da je pristave. Mahnula bih starom Ivanu koji je uvek na tom šanku; kad god uđem po kafu, on tamo sedi. Nisam o njemu znala previše, jednom smo samo razmenili nekoliko nebitnih reči.

Mobilni mi je zazvonio i odmah sam pojurila u auto. Upalila sam rotirajuće svetlo i jurila koliko sam mogla, drugom rukom držeći čašu sa svežom kafom. Razmišljala sam o pozivu i o kraju u koji idem, i procenjivala s koje strane je najbolje da uđem. Dojavili su mi iz centrale da je reč o sukobu u kojem su učestvovala tri odrasla muškarca, a postoji

i mogućnost da je upotrebljeno vatreno oružje. Približavala sam se mestu na kojem se sve dogodilo i otkopčala futrolu pištolja koji mi je uvek bio zakačen za remen koji sam nosila preko košulje. Približavajući se, ugledala sam gomilu ljudi i dece. Čula sam sirene negde u pozadini, ali nisam se previše obazirala jer sam shvatila da sam došla prva. Izašla sam iz auta, uzela pištolj u ruke i lagano potrčala prema gomili. Razmakla sam nekolicinu ljudi i ugledala tri muškarca kako se prepiru i svađaju, a pored njih je stajalo dvoje dece. Jedan muškarac je zamahivao prema drugom u nameri da ga udari. Treći se oholo smejao, očito prijatelj jednog od njih. Svi su bili snažni tridesetogodišnjaci i izgledalo je kao da su prilično imućni. Galama je bila sve glasnija i nisu se obazirali na moja upozorenja da se razdvoje. Kad su se ljudi oko njih razmakli, ostala sam sama s trojicom. Deca su bila oslonjena na zid, dečak i devojčica od oko pet godina. Svađa se pretvorila u tuču i jedan od njih je pao na tlo, a dvojica su ga udarala. Deca su plakala, a ja sam vinovnike uzalud pokušavala da razdvojim. Kako nisu prestajali, jednog sam napadača onesposobila udarcem pištolja u potiljak, a drugi je izvukao pištolj i krenuo da puca u čoveka koji je ležao. Probala sam da ga sprečim, no ispalio je nekoliko hitaca i ubio nesrećnika koji je ležao na podu. Nakon ispaljenog hica prema njemu, uperio je pištolj prema meni, ali bila sam brža i metak je završio u njegovim grudima i oborio ga na tlo. U tim trenucima nisam ništa videla i čula jer sam bila koncentrisana.

Začuo se vrisak dečaka koji je bio oslonjen na zid, a pored njega je ležala devojčica koja je nažalost bila usmrćena jednim od hitaca napadača. Klekla sam pored nje i izmerila puls, ali, nažalost, nisam uspela da ga napipam. Dečak je besomučno plakao jer su svi oko njega ležali na podu, što

mrtvi, što u nesvesti. Nisam znala ko su mu bili ti ljudi, nisam imala nikakvu informaciju ni o čemu. U trenutku sam se našla u vrlo teškoj situaciji i dobro da sam uopšte živa. Gledala sam u tu nesrećnu devojčicu i osetila navalu tuge i nemoći koja me obuzimala.

Za mene, inače (rekli bi ljudi) ledenu i bezosećajnu osobu, bila sam totalno slomljena. Sve se odigralo u trenutku i bilo je gotovo. Sirene koje sam čula negde u pozadini sad su brucale oko mene i policajci su mi pomagali da ustanem, a ja sam gledala u njih, ali ih nisam videla. Tako se jedno uobičajeno jutro pretvorilo u još jednu katastrofu u nizu katastrofa koje sam videla i doživela. Bio je oduzet jedan mladi život, a tog jutra nastradala je nevina devojčica i ja sam nažalost tome svedočila, a nisam uspela da pomognem, opet nisam uspela.

Kad su me u stanici poseli na stolicu, bila sam i dalje u šoku, a u međuvremenu smo saznali identitete žrtava pa tako i devojčice. Bila je dete rastavljenih roditelja i to jutro otac je došao po nju i brata da ih odvede u vrtić. Otac je već imao kriminalni dosije pun razbojništava, a koliko se čini i preprodaje droge jer su ostala dvojica otpre bili poznati policiji i povezani s drogom. Očigledno je neko nekome ulazio u tržište ili ostao dužan, a deca su sasvim slučajno bila prisutna. I tako je brat ostao bez sestre bliznakinje, a majka bez ćerke.

Krenula su ispitivanja u stanici, detalji i izveštaj koji mora da bude sastavljen s obzirom na to da sam ubila čoveka. Nije mi, doduše, bilo prvi put da ubijem kriminalca koji je pokušao mene da ubije, ali svaki put ostaje gorak ukus u ustima, a devojčicu neću zaboraviti dok sam živa.

Nekoliko dana kasnije, u forenzičkom izveštaju navedeno je da je devojčica nastradala od metka koji se odbio i

usmrtio je, a treći kriminalac završio je iza rešetaka. Ništa mi to nije značilo, prestala sam da spavam, a kad god bih uspela da zaspim imala sam noćne more u kojima sam videla usmrćenu devojčicu i sebe kad sam bila devojčica. Te slike noću mi nisu dale mira i nisam mogla da spavam. Od nespavanja sam izgledala još gore nego inače i iscrpljenost se videla na meni.

Načelnik odeljenja je pokušavao da razgovara sa mnom i upućivao me je na razgovor sa psiholozima, ali sam ja to odbijala. Znala sam proceduru razgovora kod psihologa i prepričavanja šta je bilo, kako je bilo, ali nisam bila spremna da otkrivam prošlost i sve ono staro što sam mislila da sam donekle savladala. Ipak, znala sam da će kad-tad isplivati na površinu.

Prolazili su dani, pa meseci, a ja sam se osećala vrlo loše. I dalje nisam spavala. Započela sam ovaj posao jer sam se nakon nesrećne smrti svojih roditelja zaklela da ću sve kriminalce strpati u zatvor i da će mi to biti misija dok sam živa. Moji roditelji su nastradali u saobraćajnoj nesreći koju su izazvala dva kriminalca dok su se jurili po putu, pucali i doslovno gurnuli s puta u provaliju automobil mojih roditelja koji su se vozili s posla kući. Tada sam imala trinaest godina i, čekajući ih da dođu s posla, dočekala sam policajce koji su doneli vest da su mi roditelji nastradali. Taj dan nikad neću da zaboravim, kao ni naše razgovore pre nesreće. Pre dolaska kući zamolila sam ih da usput svrate u trgovački centar i da mi kupe crvene baletanke iz nove *Zarine* kolekcije koje je imala moja prijateljica iz razreda, a ja sam ih želela najviše na svetu. Da nisam bila toliko zahtevna i da nisam htela proklete baletanke, moji roditelji bi danas bili živi.

Teskoba me je obuzimala svakog dana, a ubijena devojčica u meni je probudila sve ono što sam pomno godinama

skrivala i zbog čega nikome nisam dala da mi se približi. Završila sam kriminalistiku i zanimao me je isključivo policijski posao pa sam tako sa svojih trideset godina postala glavna inspektorka kriminalističke policije. Po cele dane sam samo radila, a na poslu su me zvali Robot. Mnogi su mislili da sam sklona ženama jer me nikad nisu videli s nekim muškarcem. Pustila sam ih da misle šta hoće. Kolege su me uvažavale i imala sam odličan tim, ali sve je to bio posao i nisam dopuštala da mi se bilo ko previše približi. Volela sam da budem sama i tako sam naučila da živim još otkako je nakon smrti roditelja baka preuzela brigu o meni. Baka je umrla kad sam bila na trećoj godini akademije, tako da stvarno nisam imala nikoga osim dalje rodbine koja nije previše marila za mene pa nisam ni ja za njih.

Nesanica se pogoršavala i već me je obuzimala fizička slabost. Nisam imala snage da odrađujem treninge. Ionako već mršava, još sam skinula koji kilogram i bila sam prisiljena da hitno nešto učinim sa sobom. U glavi mi je vladao haos uzrokovan nespavanjem i slabom ishranom, ali nisam nikako mogla da uklonim sliku devojčice ispred sebe, a i slike sahrane mojih roditelja bile su sve jasnije. Potiskivala sam to godinama, ali sada mi se činilo da sve izlazi na površinu. Najgori su mi bili vikendi jer tada nisam radila, osim ako nije bilo hitnih poziva. Uvek sam nešto čačkala i istraživala i izvan radnog vremena, ali sada nisam imala volje za to.

Tumarala sam ulicama Zagreba, ne primećujući ljude oko sebe. Odavno ne primećujem ljude i niko mi ne prilazi, a sada sam bila svesna svog iscrpljenog izgleda i svoje maske koja me je nakon toliko godina počela da guši. Osećala sam veliku samoću, prazninu i obuzimala me je tuga. Sećala sam se tog osećaja iz detinjstva, a mrzela sam osećaj tuge i nemoći. Bila sam ponosna na sebe što sam uspela tako

dugo da ne osećam tugu, pretvarajući je u bes, ali sad se ona vraćala galopirajući.

Sela sam u lokal kod HNK-a, naručila testeninu i salatu. Osećala sam iscrpljenost i glad. Primitila sam kako me je konobarica gledala s nekim sažaljenjem, divila se mojoj neurednoj frizuri i podočnjacima od nespavanja. Gledala sam kroz izlog lokala i razne misli su mi prolazile glavom. Na računu sam imala mnogo novca koji nisam dirala nakon smrti roditelja. Sve je i dalje stajalo zajedno sa štednjom koju su roditelji uplaćivali. Nisam znala tačan iznos, ali kad sam postala punoletna, baka me je odvela kod porodičnog advokata koji mi je uručio dokumente u kojima je pisalo kako sam ja jedini naslednik i sve na tu temu. Nisam se tim bavila ni kasnije, ali znam da to sve negde postoji na računima i znam da taj iznos nije mali – kao dve-tri plate, roditelji su bili vrlo situirani i osigurali su me već tada za normalan život zajedno s dedom i bakom.

Majka mi je bila poznata neurohirurškinja, a otac kardiohirurg. Njihova ljubav započela je na fakultetu. Bili su predivni, oboje su bili iz doktorskih porodica. Moj pokojni deda imao je fondaciju, „T. Horvat“, koja je pomagala srčanim bolesnicima širom Hrvatske, a moj otac ju je nasledio nakon dedove smrti. Uvek su mi roditelji govorili da ću biti sjajan pedijatar, uvek su govorili da sam rođena kako bih radila s decom. Bila sam nežnog izgleda, lepuškasta plava devojčica krupnih plavih očiju, vesela i srdačna. Obožavala sam da se lepo oblačim i usklađujem boje na sebi. A sad?! Sad izgledam kao istrošena, stara krpa bez imalo sjaja i bilo kakve boje na sebi. Od smrti roditelja odbacila sam sve što sam volela, odbacila sam boje i sve što je bilo lepo i ženstveno.

Prišla mi je konobarica i prenula me iz očigledno dubokog razmišljanja:

– Gospodo, vaša hrana se hladi, je li sve u redu?

Podigla sam pogled prema njoj i pogledala u njeno lice. Tek sam tad primetila koliko je zapravo zabrinuta. Klimnula sam glavom i izustila da se izvinjavam te da je sve u redu. U tom trenutku osetila sam kako mi se suze kotrljaju niz lice. Prestrašeno sam podigla ruke i zaklonila lice kako ona ne bi primetila moje suze. Počela sam besomučno da ih brišem rukavima majice. Ona je sela pored mene i pružila mi maramicu. Uzela sam je, gledala u nju i počela da brišem suze koje su tekle iz mene, potpuno van moje kontrole. Posmatrala me je i ćutala. Nakon što su suze prestale da cure, nežnim tonom je samo rekla:

– Nekad sebe ne možemo da kontrolišemo, i ne možemo da biramo mesto na kojem ćemo dušu da olakšamo padanjem tih bisera iz naših očiju. To je ljudski, sve je to ljudski, pa tako i tuga i suze. Šta god da vam se dogodilo, izgleda da mora da izađe napolje jer iza ove prividno neugledne spoljašnjosti koju prikazujete skriva se prelepa žena koja je, izgleda, željna svega u životu. Prijatno vam želim.

Ustala je i otišla. Ostala sam zabezeknuta njenom izjavom, tako kratkom, a tako u suštini istinitom. Ustala sam i otišla do toaleta. Umila sam se i oprala ruke, puštala sam hladnu vodu da mi curi po rukama kako bih se osvežila i došla sebi. Obrisala sam se, popravila razbarušenu kosu u repu te se vratila za sto. Primetila sam da je testenina koju sam ostavila još topla. Bilo je očigledno da ju je konobarica uzela i kuvar malo doradio. Počela sam da jedem, osećala sam preveliku glad i trpala sam u sebe. Bila sam gladna i iznemogla svih ovih meseci. Uništila sam se, tek sam sad u ovom lokalu shvatila da sam se uništila do kraja i da je sve što sam dosad radila samo proizvod mog besa, a to zapravo

nisam bila ja. Otišla sam do šanka, pozvala konobaricu i pitala je kako se zove.

– Helena, zovem se Helena, gospođo – odgovorila je, na moje iznenađenje.

– I ja se zovem Helena, drago mi je – odgovorila sam začuđeno.

Platila sam račun, ostavila veliku napojnicu i izašla. Okrenula sam se da vidim kako lokal izgleda spolja i da zapamtim kako se zove jer sam odavno prestala da obraćam pažnju na ono što nije bilo vezano za kriminal i kriminalce koje sam gonila i živela za to da budu iza rešetaka i da ne mogu više nikome nauditi.

U stanu sam uključila tuš i stala ispod njega. Pustila sam vruću vodu da lije po meni i da spere svu tugu i jad koje sam osećala.

2.

Nakon jutarnje higijene i oblačenja ponovila sam svoju rutinu, mahnula starom Ivanu i sela u automobil. Nisam se osjećala prijatno vozeći se prema stanici, odjednom sam osjetila strah od svog poziva i znala sam da ovo ne ide u dobrom smeru. Kad bi mi sad javili za nekakvo razbojništvo, nisam sigurna da bih se odazvala. Prvi put nakon toliko godina zapitala sam se šta ja to radim.

Kad sam došla u stanicu, pozvao me je načelnik. Poseo me je ispred sebe i rekao da je izuzetno zabrinut za mene i da smatra da moram malo da se odmorim. Deset godina, otkako sam počela da radim, nisam koristila godišnji odmor. Valjda je sad sve ipak došlo na naplatu i verovatno sam tako loše izgledala da je načelnik uz pomoć kolega došao do tog zaključka i poslao me na godišnji odmor i dao mi mnogo slobodnih dana. Kad se sve sabralo, pustio me je da nekoliko meseci ne radim. Sedela sam kod kuće i nisam znala šta ću sa sobom. Nisam imala pojma gde sad treba da krenem. Nikad se nisam bavila normalnim stvarima, nikad nisam radila ništa što rade normalni ljudi, godinama sam bežala od svega.

Gledala sam opet u tavanicu, dugo sam gledala i suze su opet počele da liju, plakala sam. Plakala sam drugi put u dva dana, a godinama nisam. Ovo nije više bio plač, ovo je bilo besomučno jecanje koje je izlazilo iz mene. Zagrlila sam čvrsto jastuk i vrištala u njega. Slike oca i majke prolazile su mi glavom, slike porodičnih ručkova, roštilja i okupljanja. Sve što sam potiskivala pojavljivalo se u mom sada već izmučenom umu i ja sam jecala i jecala. Tako slomljena sam zaspala.

Pokušavala sam da otvorim oči, počela sam da ih trljam jer nisam mogla da ih otvorim do kraja, a telo me je bolelo i morala sam da odem u toalet. Uspela sam da sednem na krevet i pogledala sam na sat. Šokirala sam se, spavala sam punih dvanaest sati bez buđenja. Osećala sam se drukčije, ali i dalje umorno. Ništa mi nije bilo jasno, spavala sam dvanaest sati i opet sam umorna. Otišla sam u kupatilo, tuširala se i osetila glad. Naručila sam kinesku hranu, više vrsta jela jer sam stvarno bila gladna. Hrana me je vratila u život, legla sam na kauč u dnevnom boravku i uključila televizor nakon sto godina. Nisam znala da menjam ni kanale na daljinskom, trebalo je prvo to da naučim. Televizor sam kupila prilikom useljenja jer sam ga smatrala delom nameštaja, ne znam koliko sam ga puta uključila – mogla bih na prste jedne ruke da nabrojim. Prebacivala sam kanale i čudila se šta sve ima na programu, gledala sam sve po nekoliko minuta.

Zaustavila sam se na *Nešnel džiografiku*, taman je kretala neka emisija o Mauricijusu. Ostavila sam program i zavalila se. Gledala sam lepote tog ostrva, komentator ga je tako dobro opisivao da sam osetila želju da otputujem u neku daleku zemlju, da promenim svoju svakodnevicu i pokušam promeniti način života kojim sam dosad živela. Gledajući emisiju sve sam više bila sigurna u to da želim posetiti Mauricijus.

Uzela sam ajpod i počela da surfujem o putovanjima na Mauricijus. Videla sam da za državljane Hrvatske nije potrebna viza – što mi je odgovaralo jer nisam htela dodatno da se zamaram nepotrebnim komplikacijama oko putovanja. Prvi put u životu odlučila sam da otputujem, da izađem iz zone sumraka u kojoj sam živela dosad. Osećala sam neku mrvicu sreće samim tim što sam se odlučila na tako nešto za mene pomalo čudno.

Pronašla sam neku agenciju i videla da su polasci za tri dana. Ostalo je još mesta za taj polazak te sam bez puno razmišljanja uplatila kompletno putovanje za jednu osobu na tri nedelje. U sklopu putovanja bili su razni organizovani izleti, ali to me nije previše zanimalo. Poznavala sam sebe i uplatila sam odmah kako ne bih odustala.

Sledećeg jutra sam se probudila i shvatila da za takvo putovanje nemam šta da obučem da moram da odem u kupovinu novih stvari. Uhvatila me je panika jer nisam navikla na kupovanja, a ono malo što sam kupovala bile su bele košulje i crna odeli. Znala sam da kupim po nekoliko pari istih stvari samo da mogu da promenim odeću, nije me uopšte zanimalo što će da me ogovaraju što sam stalno u istom. Slično je bila i s cipelama, a torbe su bile više muške nego ženske, samo je bilo bitno da se nosi preko ramena i da nije velika, kako bih mogla brzo da se krećem s njom i da me ne ometa u poslu koji obavljam. Shvatila sam da sam jadna očajnica koja zapravo izgleda kao muškarac zarobljen u ženskom telu. To telo u mojoj garderobi nije dolazilo do izražaja jer sam uvek kupovala stvari broj veće od onog što mi je trebalo.

Moje donje rublje bilo je isključivo pamučno i obično belo, jednostavno da jednostavnije nije moglo biti. Toliko sam zatupela da nisam uopšte znala gde treba da odem i šta

bi trebalo da kupim. Odela i cipele više muške nego ženske sigurno mi na tom ostrvu neće biti od prevelike koristi. Sela sam u auto i odvezla se do najvećeg trgovačkog centra, u nadi da ću sama shvatiti šta treba da uzmem kad to vidim. Možda mi se vijuge konačno pokrenu sad kad sam se makar malo pomakla s tačke na kojoj sam bila.

Ušla sam u lift i odvezla se do prvog sprata trgovačkog centra gde su bili lokali. Sela sam u prvi i naručila kafu. Posmatrala sam prolaznike u nadi da ću shvatiti šta se sad nosi. Koliko sam zaostala po tom pitanju dovoljno govori činjenica da suknju nisam obukla od školskih dana. Odjednom sam osetila dodir ruke na ramenu, podigla sam pogled – kad ono konobarica iz lokala u kojem sam se rasplakala. Uhvatila me je teskoba i verovatno mi se to po očima videlo, pocrvenela sam sigurno do ušiju od neprijatnosti, a ona je reagovala laganim, smirujućim tonom:

– Helena, sve je u redu, nema mesta panici.

Prišla je stolici i pogledom zatražila moje odobrenje da može da sedne. Sela je nasuprot meni, a ja sam bila skamenjena od neprijatnosti. Nisam nikad, od fakultetskih dana, imala ovakve slučajne susrete. Započela je razgovor i odmah na početku objasnila da ne treba da mi bude neprijatno jer se oseća vrlo prirodno u mom prisustvu te da se nada da ću se i ja opustiti. Gledala sam je zbunjeno i nisam razumela šta želi od mene, kakvo opuštanje – moje neiskustvo sa ženama je kulminiralo i sigurno mi je na čelu pisalo da ništa ne razumem. Odmah je korigovala svoju izjavu, uz veliki osmeh:

– Nemojte slučajno pomisliti da sam gej; nisam, iako nekad mislim da bih bila srećnija da jesam – nasmejala se opet. Aludirala je, izgleda, na loše veze s muškarcima.

Omekšala sam izraz lica i malo se opustila. Probala sam da objasnim da se u lokalu gde radi dogodilo nekakvo čudo

jer inače nemam takve ispade i da ni sama sebi ne mogu da objasnim šta se tačno dogodilo. Krenula je da razgovara sa mnom, a ja sam je slušala pa tu i tamo i rekla koju reč, što je bio očigledan napredak jer više nisam bila ukočena, a nije ni ona. Naručila nam je svakoj po kolač i sok, sedeše smo i razgovarale. Odjednom, ja sam normalno razgovarala; ne mogu da verujem, ali Helena je na mene imala pozitivan uticaj i ja sam počela da razgovaram s njom.

Rekla sam joj da sam inspektorka i da planiram da otputujem na Mauricijus, da sam sinoć uplatila putovanje kako se ne bih predomisli. Smejala se mojoj izjavi i rekla da mi zavidi i da bi ona istog trenutka išla samo da može. Bila je slobodna, radila je u lokalu nekoliko meseci i na taj način zarađivala. Inače je završila dizajn, ali još uvek nije našla posao u struci. Bila je otprilike mojih godina, pretpostavljam nekoliko godina mlađa – možda pet, maksimalno. U tom trenutku, dok sam razmišljala o njenim godinama, upitala me je za moje i automatski rekla da je njoj 28 godina. Helena je pričala, pričala je o svemu, a ja sam je slušala. Prijatno sam se osećala dok sam je slušala, odgovarale su mi njene priče, njen način razmišljanja i pomislila sam da je ovo sudbina. Možda mi je još jedna Helena poslana da se trgnem i vidim da je bilo dosta ovakvog života kakav sam živela. Zaustavila sam je i pitala:

– Helena, hoćeš li mi pomoći da kupim stvari za putovanje? Ne znam jesam li sposobna za tako veliki poduhvat.

Na licu joj je bilo oduševljenje i skoro pa je naglas vikala da se podrazumeva da hoće. Nisam navikla na ovakvu energiju, ali sigurno mi je energija ove žene potrebna.

Vodila me je od prodavnice do prodavnice i isprobavale smo sve što je predložila. Bila sam kao lutka iz izloga na koju je ona slagala stvari i kombinovala boje od kojih sam

se i dalje malo ježila, ali nekako sam samoj sebi govorila da treba da se naviknem.

Došle smo do prodavnice s cipelama i ugledala sam baletanke raznih boja. Prošla me jeza i počela sam da drhtim. Izletela sam napolje i rekla da jednostavno ne mogu da budem u prodavnicama s baletankama. Gledala me je zbunjeno, ništa joj nije bilo jasno. Na licu mi se ocrtavala velika bol i shvatila je da više ne sme ništa da pita i da insistira jer na to nikako nisam bila spremna.

– Daj mi tu karticu i ja ću ti kupiti sandale, papuče i sve što ti treba, a ti sedi u obližnji restoran i naruči nam ručak. Ja ću da jedem isto što i ti.

Klimnula sam glavom i poslušala je kao dobro dete. Sela sam u prvi restoran i naručila nam testeninu i salatu. Ona je otišla i spretno obavila kupovinu cipela. Vratila se s kesama u kojima su bile sandale, papuče i patike. Vadila je jednu po jednu nasred restorana, a ja sam je gledala i izmamila mi je osmeh na lice. Kad sam se nasmejala, spustila je kese na pod i zagledala se u mene. Ostala sam zbunjena, pogledavala sam oko sebe i iza sebe da se nije neko pojavio, zašto je tako razrogačila oči.

– Šta se sad dogodilo? – Gledala me je u oči.

– Helena, daj nasmej se.

Nisam htela, rekla sam da ne mogu.

– Helena, ti si toliko lepa žena i imaš osmeh koji će mnoge baciti na leđa ako ga vide. Ti nisi svesna kako izgledaš, ne znam šta se dogodilo s tobom, ali ti si žena vrlo posebne lepote.

Nisam znala šta da joj kažem, sagnula sam glavu jer me je posramila. Hrana je došla na sto i cipele su pale u zaborav. Ručale smo i dalje čavrljale. Dogovorile smo se da ćemo nju zvati Lena, kako su je zvali svi prijatelji, a mene Helena. Nasmejala sam se njenom predlogu i prihvatila ga.

Za Lenu kupovina nije bila gotova pa sam skočila do automobila s hrpom kesa u rukama, kako ih ne bismo nosile po radnjama. Kupile smo još dosta kozmetike, peškira i sve što je bilo potrebno za moje putovanje. Dodala sam i flašu vina pa sam je pozvala kod sebe u stan.

Došle smo kod mene i ona je počela da se smeje i rekla da je tačno tako zamišljala stan jednog policijskog inspektora, ali muškog. Morala sam da se nasmejem, pomalo kiselo, ali ipak jesam. Bila sam sve više svesna da sam zaglavila i da se moram nekako osloboditi jer me je čak i načelnik poterao na odmor. Uzele smo flašu vina i natočile.

– Šta ti se dogodilo u životu da si ovakva, iako takva ne želiš da budeš? – pitala me je dok smo pijuckale vino.

– Nisam spremna na razgovor o tome – odgovorila sam – najkraće, promenila sam se od smrti svojih roditelja kad sam imala trinaest godina. Tada se moj ružičasti svet pretvorio u sivo-crni.

– Razumem. Ali jesi li svesna da se to može promeniti?

– Ne znam – odgovorila sam neodređeno.

Ostale smo na tome. Uključila sam televizor i pijuckale smo vino, a Lena je sedela na kauču. Bilo mi je to vrlo čudno, prvenstveno zato što je ona za mene nepoznata osoba, drugo, zato što kod mene u stanu nikada niko nije bio, osim onih koji očitavaju potrošnju gasa ili struje, a eventualno i neki majstor ako je nešto trebalo popraviti. Kako i zašto sam ovu devojkicu pustila da mi se približi ne znam i nemam odgovor na to. Možda se sudbina ipak malo poigrala sa mnom?

Gledale smo seriju koju nisam razumela, a nisam se previše ni trudila. Odjednom je skočila puna energije i rekla da se vidimo sutra. Rekla sam da može ako to želi. Ona je rekla da želi da me vodi i u frizerski salon i da ćemo dalje razgovarati.

Zatvorila su se vrata iza nje i s njom je otišla i pozitivna energija, a ja sam ostala nepomično da sedim na kauču i

gledam u vrata. Sada sam se ispružila na kauč i opet gledala u tavanicu, samo ovog puta u dnevnoj umesto u spavaćoj sobi, što je za mene već bio veliki napredak.

* * *

Jutro je svanulo i shvatila sam da sam prespavala u dnevnoj sobi, valjda prvi put otkad sam se doselila u ovaj stan. Otišla sam do kupatila i dugo se tuširala. Zvono je na vratima zvonilo bez prestanka, mislila sam da sanjam koliko je zvonilo. ko meni može da zvoni ovako rano?

Stigla je Lena, a s njom i njena energija.

– Jesi li spremna za nove pobede?

Nasmejala sam se, morala sam, jer ona jednostavno tako deluje na čoveka.

– Spremna sam, valjda jesam.

Došle smo do salona i poseli su me na stolicu, Lena i frizer. Gledala sam blede u oboje. Pitala sam se šta uopšte žele od mene, a oni su imali znakove pitanja iznad glave.

Tada se on nasmejao i rekao:

– Dobro, ja ću vas srediti, gospođice, ako dozvolite, prema vlastitoj proceni.

Bilo mi je svejedno, ionako nisam previše marila za svoj izgled, valjda će biti sve bolje od onoga što sada imam na glavi.

Lena je skakutala oko mene i frizera, razgovarali su i smejali se, očito je bilo da se dobro poznaju. Bila sam poslušan učenik i radila sam sve što su od mene tražili. Okreni se, spusti glavu, dođi ovamo, stavićemo to i to. Ja sam samo kimala glavom i sve odobravala bez previše razmišljanja.

Nakon svih njihovih zahteva opet su me poseli ispred ogledala. Gledajući svoje bezizražajno lice u ogledalu, primećila sam da mi je oblik kose drukčiji. Bila je i dalje dugačka,

ali je sada nekako slojevita. Nisam dobro videla jer je bila mokra, međutim, nazirala se nekakva promena. Boja je izgledala drukčije, neki pramenovi su se razlikovali u nijansama.

Započelo je sušenje i feniranje pa je sada stvar s kosom izgledala puno drukčije. Kosa je bila blage smeđe nijanse pri korenu, a iz te nijanse izlazili su plavi pramenovi koji su se sada nizali jedan za drugim i postupno padali u talasima. Kosa mi je bila veoma dugačka, to dosad nisam primećivala. Bila sam zadovoljna izgledom svoje kose, malo je bilo čudno da je moja, s obzirom na to da je već neko vreme nisam ni videla kako treba. Gledala sam otpozadi i videla da je stvarno lepo uredio tu dugačku kosu. Počeo je da mi objašnjava da je morao da ošiša dosta i da se nada da se ne ljutim.

– Zar je bila još duža? – začudila sam se i nastavila: – Ne ljutim se jer nemam razloga, sviđa mi se novi izgled.

Naklonio mi se i rekao da sam s tom kosom uvek dobro došla u njegov salon i da će uvek vrlo rado biti spreman da je sredi. Lena se smejala i grlila ga. Upitao me je može li njegova koleginica da mi sredi i obrve, ali da obavezno uključi i manikir, pedikir i depilaciju (nasmejao se i komentarisao da je Lena tako rekla). Nisam odbila ništa jer sam odjednom do kraja postala svesna svoje zapuštenosti. Samo sam bila ljuta na Lenu zbog depilacije; to mi nije trebalo, a videla sam sve zvezde s neba. Ipak, i to smo obavili. Dok su mene zlostavljali, Leni su savršeno sredili kosu. Frizura joj je bila odlična, kao i boja koja je bila slična mojoj, samo na kraću kosu do ramena. Platila sam tretmane i izašle smo napolje. Šetale smo po centru grada i odjednom dam ugledala naziv agencije u kojoj sam platila letovanje.

– Uđimo! – rekla sam Leni.

Uđem i obratim se gospođi na pultu i zamolim je da proveru rezervaciju za sutra. Ona to učini bez problema i odštampa

mi sve dokumente, što sam inače mislila sama da uradim. Odjednom pogledam Lenu pa se okrenem prema agentkinji.

– Ima li još mesta za to putovanje?

Žena se odmah baci da proveri i kaže da su ostala još dva mesta.

Zamolim je da pričeka nekoliko minuta i izađem s Lenom napolje.

– Leno, želiš li da ideš sa mnom na Mauricijus?

Lena je izbuljila oči i nije znala šta da odgovori. Počela je da muca, a ja sam odgovorila za nju:

– Ideš sa mnom, osećam se dužnom tebi, ti si jedino svetlo u poslednjih ne znam koliko godina koje me je obasjalo i molim te dozvoli mi da te povedem na putovanje.

– A šta ću sa svojim poslom?

– Naći ćemo ti novi kad se vratimo i ako se vratimo.

Počele smo da se smejemo. Ušla sam u agenciju i platila za Lenu još jedno mesto. Osećala sam se jako dobro, Lena je skakala kao na federima i odjednom ju je uhvatila panika.

– Ali let je sutra ujutro, a ja nisam ništa spakovala.

Brzo sam je potapšala po leđima i rekla: – Briši kući i vidimo se sutra u sedam sati na aerodromu. Krećemo u avanturu skupa, a još se i ne poznajemo kako treba.

Nasmejala se i odjurila. Hodala sam po centru grada kad sam začula policijske sirene u daljini. Koža mi se naježila, a u glavi su se vratile misli koje je Lena malo odagnala ovih nekoliko dana. Scene mrtve devojkice i sklupčanog dečaka su mi prolazile glavom, teskoba mi je prolazila telom i osećala sam laganu bol u grudima. Rukom sam se oslonila na zgradu pored koje sam prolazila i zastala da dođem do daha.

U tom trenutku prišao mi je muškarac i upitao me jesam li dobro. Klimnula sam glavom, a on je ponudio da me odvede do obližnje klupe. Sela sam na klupu uz pomoć

gospodina koji me je zabrinuto gledao. Sedela sam nekoliko minuta dok mi se puls smirivao i zahvalila se čoveku na pomoći. Ostala sam da sedim još neko vreme dok nisam došla sebi.

Gledala sam u prolaznike na prepunom trgu i prvi put otkad znam za sebe posumnjala u profesiju kojom se bavim. Možda policijski posao ipak nije za mene, možda više neću moći da ga obavljam; ako ovako reagujem na zvuk sirene, onda ne znam šta bi se dogodilo da se opet nađem u nekoj kritičnoj situaciji na poslu. Misli su mi kolale glavom, ali sam se pribrala i snagom uma sam uspela da oteram scene koje su me mučile. Došla sam do garaže u kojoj sam parkirala, sela u auto i odvezla se kući. Bilo je već kasnije popodne i bilo je vreme za ručak i pakovanje za sutrašnji put.

* * *

Nakon svega obavljenog legla sam u krevet i zaspala. U nekom trenutku u noći trгла sam se iz sna. Sanjala sam mamu nakon dugo, dugo vremena. Obraćala mi se kao što je inače radila dok sam bila mala, govorila mi je da su ona i tata dobro i da se moram trgnuti iz života koji vodim, da sam snažnija nego što mislim i da nisam kriva za njihovu nesrećnu smrt. Dok mi je ona objašnjavala koliko sam snažna, otac je stajao u pozadini, ali nisam mu videla lice. Pomilovala mi je lice pre buđenja i šaputala: – Možeš ti to, lepotice naša.

Bila sam ljuta što se san završio, želela sam da još vremena provedem s njima, želela sam da gledam to njeno predivno lice. Nedostajali su mi, mnogo su mi nedostajali. Suze su počele da mi se slivaju u slapovima i jecala sam dugo. Iz mene su izlazile valjda sve zakasnele suze koje sam skrivala

u sebi, osećala sam se nemoćno i jadno, bolelo me je sve, a najviše duša koja je ranjena do sloma. Opet sam gledala u tavanicu, suze su natopile jastuk. Obećala sam sebi da ću ovog puta poslušati roditelje i probati da okrenem život u drugom smeru. Želim da me gledaju srećnu i snažnu kako živim ovaj život i kako mi se osmeh vraća na lice. Skupiću snage i vratiti boje u svoj život.